

UCHWAŁA NR 13/37/2022
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W ŁODZI
z dnia 30 marca 2022 r.

w sprawie: przyjęcia sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2021 roku obejmującego: sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli, sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej, w tym działalności WIAS oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w składzie:

1/ Ryszard Paweł Krawczyk	9/ Radosław Hrychorczuk
2/ Beata Kaczmarek	10/ Aneta Jakubczak
3/ Roman Drozdowski	11/ Grażyna Kos
4/ Anna Kaźmierczak	12/ Paweł Dobrzyński
5/ Bogdan Łągwa	13/ Zofia Dolewka
6/ Łukasz Szczepanik	14/ Krzysztof Kozik
7/ Magdalena Budziarek	15/ Tomasz Jan Karwicki
8/ Bogusław Wenus	16/ Anna Adamczewska

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 3 i 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (t.j. Dz. U. 2019, poz. 2137 ze zm.) Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

uchwała, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2021 roku obejmujące: sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby, w tym planu kontroli, sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej, w tym działalności WIAS oraz sprawozdanie z działalności kontrolnej.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Kolegium

Prezes RIO w Łodzi

Ryszard Paweł Krawczyk

/-/

/podpisano kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2021 roku**

Obejmujące:

- ✓ **Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby,
w tym planu kontroli,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej,
w tym działalności WIAS,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności kontrolnej.**

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków metropolitalnych, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, związków powiatowo-gminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jst.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych w zakresie działalności nadzorczej wyznaczona została przepisem art. 11 ustawy, zgodnie z którym obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jst oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy – Ordynacja podatkowa, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Izby wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną, instruktażową i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

W 2021 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi obejmowała swoim zakresem działania 199 jednostek samorządu terytorialnego (174 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwo samorządowe), 7 związków międzygminnych i 1 związek powiatów.

W 2021 roku Kolegium Izby zbadało 12 712 uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, składy orzekające wydały łącznie 1 811 opinii.

Izba podjęła łącznie 55 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych, w tym 41 kontroli kompleksowych, 6 problemowych oraz 8 doraźnych.

W trakcie szkoleń zorganizowanych przez Izbę przeszkolono 359 przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, w tym: skarbników, wójtów, radnych oraz pracowników urzędów jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach brali udział także pracownicy Izby.

W 2021 roku Izba realizowała wyznaczone ustawowo zadania w oparciu o Ramowy Plan Pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęty uchwałą Kolegium RIO w Łodzi z dnia 16 grudnia 2020 roku.

W związku z ogłoszeniem w 2020 r. na terenie kraju stanu zagrożenia epidemicznego a następnie stanu epidemii COVID-19 – także w 2021 roku Izba została postawiona przed koniecznością realizacji swoich zadań w szczególnych uwarunkowaniach, skutkujących wymogiem dostosowania się do zaleceń oraz obostrzeń wprowadzanych przez organy państwowe (praca rotacyjna, praca zdalna, posiedzenia Kolegium prowadzone w formule online, ograniczenie kontaktów bezpośrednich, wdrożenie odpowiednich procedur w trakcie prowadzonych kontroli, nowa formuła szkoleń organizowanych przez Izbę dla nadzorowanych jst – online).

W 2021 r., podobnie jak w roku poprzednim obserwowano niewystępujące w poprzednich latach, będące skutkiem pandemii, obiektywne problemy zaistniałe także po stronie samorządu (kwarantanny oraz izolacje pracowników, utrudnione bezpośrednie kontakty między pracownikami, zmiany w terminach realizacji obowiązków/zadań przez jst).

Mimo zaistniałych obiektywnych trudności zaangażowanie wszystkich pracowników Izby oraz odpowiednie przygotowanie w latach wcześniejszych infrastruktury teleinformatycznej umożliwiło realizację wszystkich zadań.

Przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników

Ramowy plan pracy RIO w Łodzi na 2021 rok zakładał przeprowadzenie 41 kontroli kompleksowych, 5 kontroli o charakterze problemowym w zakresie tematyki „Przeznaczenie dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe” – w ramach kontroli koordynowanej uchwalonej przez KR RIO oraz w miarę potrzeby przeprowadzenie kontroli doraźnych i problemowych.

- Kontrole kompleksowe podjęte zostały w roku 2021 w 41 jednostkach objętych planem kontroli, w części przypadków czynności kontrolne trwały także w 2022 roku.

- Do kontrolowanych jednostek, w oparciu o przepis art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kierowane były wystąpienia pokontrolne. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwemu organowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.
- W ramach upublicznienia wyników kontroli informacje dotyczące kontroli, w tym protokoły kontroli oraz zalecenia pokontrolne, zamieszczane były na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby. W związku z prowadzoną działalnością kontrolną udzielano informacje na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. Dotyczyły one m.in.: udostępnienia dokumentacji pokontrolnych, informacji dotyczących wyników kontroli.
- Zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę.

Regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 30b ustawy, w trybie określonym w przepisach ustawy o rio dotyczących kontroli gospodarki finansowej jst, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Sprawozdania sporządzone za 2020 r. z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez podległe jednostki samorządu terytorialnego przyjmowane były przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń.

W 2021 roku pracownicy Wydziału przyjęli w/w sprawozdania ze 199 jednostek samorządu terytorialnego (sprawozdania te były składane w formie elektronicznej oraz w formie dokumentu), sprawdzili poprawność rachunkową tych sprawozdań oraz zgodność wersji elektronicznej z dokumentem. W przypadku stwierdzenia błędów rachunkowych lub niezgodności wersji elektronicznej z dokumentem - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania.

Zbadano łącznie 238 formularzy sprawozdań, z czego 39 to korekty sprawozdań.

Korekty sprawozdań wynikały w szczególności ze złego formatu wersji elektronicznej (głównie PDF zamiast XLS), braku podpisów na wersji papierowej, braku danych osób sporządzających lub zatwierdzających sprawozdanie na wersji elektronicznej.

Dane z powyższych sprawozdań - jako materiały będące w dyspozycji Izby - mogą być wykorzystywane w trakcie działalności kontrolnej Izby prowadzonej przez Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej.

- W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy kontroli udzielali instruktażu w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.
- W oparciu o przepis art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba przekazała do Ministerstwa Finansów informację o jednostkach samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji.
- W Izbie (w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej) gromadzone są materiały dotyczące nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej przez Wydział działalności kontrolnej – służące m.in. przygotowaniu kontroli.
- W ramach czynności przygotowujących do realizowania zadań kontrolnych Izby pracownicy podnoszą kwalifikacje, w tym poprzez samokształcenie oraz udział w szkoleniach.

Sprawowanie nadzoru nad jst oraz działalność opiniodawcza

Działalność nadzorcza

Zgodnie z art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Jedynym wskazanym przez ustawodawcę kryterium, przy uwzględnieniu którego sprawowany jest nadzór – jest kryterium legalności. Zasada ta powtórzona została w przepisach ustaw ustrojowych, gdzie wskazano, że nadzór sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem (por. art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, art. 77 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 79 ustawy o samorządzie województwa).

Zakres działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wyznaczony został przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 tej ustawy właściwość rzeczowa izb obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (oraz organy związków jednostek samorządu terytorialnego) w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- 2) budżetu i jego zmian,
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
- 6) absolutorium,
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Uchwały i zarządzenia organów jst sprzeczne z prawem są nieważne (por. art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa). W przypadku natomiast nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa (art. 11 ust. 3 ustawy o rio).

Szczególny tryb postępowania ustawodawca przewidział dla przypadków dotyczących stwierdzenia nieważności całości lub części uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy izba prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jst za nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia. Dopiero w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie nie usunie wskazanych nieprawidłowości, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub części. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego izba obowiązana jest także w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jst do dnia 31 stycznia roku budżetowego oraz w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (por. art. 11 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych). W tych przypadkach izba ustala budżet jst w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

Z uwagi na fakt, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki (art. 211 ustawy o finansach publicznych), a jego moc wiążąca kończy się z upływem roku kalendarzowego, w sytuacji, gdy kolegium rozpatrując uchwałę lub zarządzenie dotyczące minionego roku budżetowego stwierdzi nieprawidłowości - nie nakazuje ich usunięcia, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwała/zarządzenie zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Kolegium Izby obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 ustawy o rio, którego sprawa jest rozpatrywana.

W 2021 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi obradowało na 42 posiedzeniach. Początkowo z uwagi na obostrzenia spowodowane pandemią COVID-19 posiedzenia odbywały się w formie online. W tej sytuacji uprawnienie jednostki, do uczestniczenia w posiedzeniu kolegium wykonywane było wyłącznie poprzez złożenie pisemnych wyjaśnień. W drugiej połowie 2021 roku Kolegium powróciło do posiedzeń w formie stacjonarnej. Posiedzenia w formie stacjonarnej odbywały się z zachowaniem wymogów sanitarnych.

W ramach sprawowanej przez Izbę działalności nadzorczej w 2021 roku Kolegium Izby zbadało **12 712 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych (w 2020 roku – **12 488**). Z ogólnej liczby zbadanych uchwał i zarządzeń najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 7 913,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 271,
- podatków i opłat lokalnych – 1 033,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek – 368.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w 2021 r.
1	Budżetu *)	208
2	zmian budżetu	7 913
3	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek i poręczeń	368
4	podatków i opłat lokalnych	1 033
5	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	162
6	Absolutorium**)	198
7	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	2 271
8	pozostałe uchwały i zarządzenia	559
Ogółem		12 712

*) W 2021 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało **208** uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, z tego: **205** uznano za zgodne z prawem, natomiast w **3** przypadkach Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości, a następnie umorzyło wszczęte postępowanie z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń.

Różnica pomiędzy liczbą nadzorowanych jednostek 207, a liczbą zbadanych uchwał budżetowych wynika z tego, iż w 2021 roku zbadano 2 uchwały budżetowe Związku Komunalnego Gmin z/s w Kleszczowie: na 2021 i 2022 rok

**) W 2021 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało 198 uchwał w sprawie absolutorium, wszystkie badane uchwały zostały uznane za zgodne z prawem i przyjęto je do protokołu bez uwag.

Dziewięć jst nie podjęło uchwał w sprawie absolutorium za 2020 r. (Gmina Kluki, Miasto Gmina Krośniewice, Gmina Daszyna, Miasto Łowicz, Miasto Gmina Sulejów, Miasto Gmina Przedbórz, Gmina Skierniewice, Miasto Gmina Wieluń, Gmina Bolesławiec) z powodu nie uzyskania wymaganej większości głosów dla postawionych wniosków absolutoryjnych.

Wyniki postępowania nadzorczego w 2021 roku																	
LATA/jst	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń (3 + 5)	z tego:						z tego:									
		bez naruszenia prawa	3 : 2 w %	z naruszeniem prawa (7+9+11+17)	5 : 2 %	z nieistotnym naruszeniem prawa	7 : 2 %	wszczęte postępowanie.	9 : 2 %	nieważne (kol. 14+16)	11 : 2 %	z tego:				inne rozstrzygnięcia	17 : 2 %
												nieważne w części	13 : 2 %	nieważne w całości	15 : 2 %		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
2020	12 488	12 378	99,1	110	0,9	2	0,0	11	0,1	96	0,8	48	0,4	48	0,4	1	0,0
2021	12 712	12 635	99,4	77	0,6	2	0,0	8	0,1	64	0,5	43	0,3	21	0,2	3	0,0
z tego:																	
gminy	10 695	10 623	99,3	72	0,7	2	0,0	8	0,1	59	0,6	41	0,4	18	0,2	3	0,0
powiaty	1 449	1 446	99,8	3	0,2	0	0,0	0	0,0	3	0,2	2	0,1	1	0,1	0	0,0
miasta na prawach powiatu	389	388	99,7	1	0,3	0	0,0	0	0,0	1	0,3	0	0,0	1	0,3	0	0,0
samorząd województwa	111	111	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
związki JST	68	67	98,5	1	1,5	0	0,0	0	0,0	1	1,5	0	0,0	1	1,5	0	0,0

Informacja o uchwałach i zarządzeniach organów jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2021 r.

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Wyniki badania nadzorczego									
		Ogółem w 2021 r.	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa	z tego:			z tego:		inne rozstrzygnięcia
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne	nieważne w części	nieważne w całości	
1	budżetu	208	0	205	3	0	3	0	0	0	0
2	zmian budżetu	7 913	5 430	7 904	9	0	5	1	1	0	3
3	wieloletniej prognozy finansowej i zmian	2 271	255	2 270	1	0	0	1	0	1	0
4	procedury uchwalania budżetu	10	1	10	0	0	0	0	0	0	0
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	22	0	22	0	0	0	0	0	0	0
6	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	334	53	332	2	0	0	2	0	2	0
7	udzielania pożyczek	3	1	3	0	0	0	0	0	0	0
8	udzielania poręczeń	9	1	9	0	0	0	0	0	0	0
9	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	2	1	2	0	0	0	0	0	0	0
10	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	162	2	149	13	0	0	13	6	7	0
11	podatków i opłat lokalnych	1 033	0	988	45	2	0	43	32	11	0
12	opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi	471	0	444	27	1	0	26	19	7	0
13	pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochochzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	82	0	79	3	0	0	3	3	0	0
14	absolutorium	198	0	198	0	0	0	0	0	0	0
15	pozostałe uchwały i zarządzenia	465	75	464	1	0	0	1	1	0	0
Ogółem		12 712	5 819	12 635	77	2	8	64	43	21	3

W wyniku badania nadzorczego Kolegium RIO w Łodzi stwierdziło w 77 uchwałach/zarządzeniach jst naruszenie prawa:

- w **64** przypadkach Kolegium wydało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzając nieważność uchwały/zarządzenia w całości lub w części; unieważnienie w całości lub w części dotyczyło: 1 uchwały w sprawie zmian budżetu, 1 uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, 2 uchwał w sprawie zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek, 13 uchwał w sprawie dotacji udzielanych z budżetu jst, 46 uchwał w sprawie podatków i opłat (w tym 29 dotyczyło opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), 1 uchwały w sprawie wyrażenia zgody na wyodrębnienie funduszu sołeckiego,
- w **3** uchwałach budżetowych i **5** w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości; z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń – Kolegium umorzyło wszczęte postępowanie;
- w **2** uchwałach w sprawie podatków i opłat lokalnych (w tym jednej dotyczącej opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi) Kolegium stwierdziło nieistotne naruszenie prawa;
- w **3** uchwałach w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyła ona budżetu roku 2020 ograniczyło się wyłącznie do wskazania, że uchwała ta została podjęta z naruszeniem prawa.

Największa liczba wydanych przez Kolegium RIO w Łodzi rozstrzygnięć nadzorczych (45) dotyczyła uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych, w szczególności uchwał wydawanych na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W 2021 roku w przypadku 16 uchwał jst Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie nadzorcze. Umorzenie postępowania dotyczyło uchwały budżetowej (1 przypadek, umorzenie nastąpiło w pierwszym etapie postępowania nadzorczego), wieloletniej prognozy finansowej i jej zmiany (1 przypadek), 12 uchwał w sprawie podatków i opłat lokalnych oraz uchwał podejmowanych na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz 2 uchwał w sprawie dotacji udzielanych z budżetu jst.

W 12 619 uchwałach i zarządzeniach Kolegium nie dopatrzyło się naruszenia prawa. Z uchwał i zarządzeń przyjętych do protokołu bez uwag najczęściej dotyczyło: zmian budżetu i w budżecie – 7 913, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 270, podatków i opłat lokalnych – 1 021, zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 334.

Uwzględniając uchwały/zarządzenia, w odniesieniu do których Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie oraz uchwały przyjęte do protokołu bez uwag – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2021 roku nie dopatrzyło się naruszenia prawa w 12 635 uchwałach/zarządzeniach jst.

- W 2021 r. jedna jednostka samorządu terytorialnego zaskarżyła rozstrzygnięcie nadzorcze Kolegium Izby do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W wyniku złożonej skargi WSA uchylił uchwałę Kolegium. RIO w Łodzi złożyło skargę kasacyjną od wyroku WSA.
- W 2021 roku do RIO w Łodzi wpłynęły sygnalizacje dotyczące 8 uchwał nadzorowanych przez Izbę JST:

Kolegium Izby nie dopatrzyło się naruszenia prawa (przyjęło do protokołu bez uwag), bądź umorzyło wszczęte postępowanie nadzorcze w odniesieniu do uchwał:

- Rady Miasta Łodzi: Nr XXXV/1136/20 z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, ustalenia stawki tej opłaty dla nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy oraz ustalenia stawki opłaty za pojemnik lub worek przeznaczony do zbierania odpadów komunalnych;
- Rady Miasta Łodzi Nr XXXVII/1157/21 z dnia 27 stycznia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty na terenie Miasta Łodzi;
- Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim Nr XXIX/250/21 z dnia 12 stycznia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- Rady Gminy Wola Krzysztoperska Nr XXXV/296/21 w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości tej opłaty;
- Rady Miejskiej w Łodzi Nr XLIX/1498/21 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty na terenie Miasta Łodzi.

Kolegium Izby nie dopatrzyło się również naruszenia prawa w uchwale Rady Miasta Piotrkowa Trybunalskiego w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego miasta wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu miasta Piotrkowa Trybunalskiego.

Kolegium RIO w Łodzi stwierdziło nieważność uchwał:

- Rady Miasta Łodzi Nr XLIX/1500/21 z dnia 20 października 2021 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości;

- Nr XXXVI/303/21 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 10 sierpnia 2021 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XVII/129/15 Rady Miejskiej w Konstantynowie Łódzkim z dnia 23 grudnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia, zasad ustalania i poboru, terminów płatności i wysokości stawek opłaty targowej na terenie Konstantynowa Łódzkiego oraz określenia jej inkasenta. WSA w wyniku skargi złożonej przez jednostkę uchylił uchwałę Kolegium. RIO w Łodzi złożyło skargę kasacyjną od wyroku WSA.

Wstępna kontrola oraz ewidencjonowanie uchwał/zarządzeń organów jst podlegających nadzorowi Izby w zakresie przyjętym w Izbie

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń dokonywali wstępnej kontroli uchwał i zarządzeń podlegających nadzorowi Izby w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych, a następnie ewidencjonowali je w funkcjonującym w Izbie systemie zarządzania budżetami jst Besti@ (głównie w zakresie bazy danych uchwał budżetowych i uchwał/zarządzeń zmieniających budżety jednostek samorządu terytorialnego).

W 2021 r. pracownicy Wydziału dokonali wstępnej kontroli: 8 121 uchwał budżetowych i ich zmian oraz 2 271 wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian.

W miarę potrzeb, w uzgodnieniu z członkami Kolegium, wykonywano dodatkowe analizy i uzyskiwano na bieżąco wyjaśnienia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pojawiających się wątpliwości. Pracownicy Wydziału zajmowali się również gromadzeniem i kompletowaniem dokumentacji związanej z działalnością nadzorczą

Działalność opiniodawcza

Zgodnie z art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izb należy także:

- 1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki oraz innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, a także wykupu papierów wartościowych;
- 2) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jst;
- 3) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- 4) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania

budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;

- 5) wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jst w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzielaniu wójtowi absolutorium;
- 6) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- 7) wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Oprócz tego, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych izby wydają opinie:

- 1) w sprawie możliwości sfinansowania deficytu - na podstawie przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1) oraz uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3);
- 2) w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4).

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2021 roku wydały łącznie **1 811 opinii**, w tym 7 opinii negatywnych oraz 350 opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia. Największa liczba opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia dotyczyła informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze oraz sprawozdań z wykonania budżetu za rok.

W 7 przypadkach składy orzekające wydały opinie negatywne: trzy dotyczyły wniosków Komisji Rewizyjnej w sprawie nieudzielenia absolutorium (Gm. Łyszkowice, M.Gm. Przedbórz, M.Gm. Wieluń); dwie dotyczyły wniosków Komisji Rewizyjnej w sprawie udzielenia absolutorium (Gm. Kluki, Gm. Żarnów); jedna dotyczyła projektu uchwały o wieloletniej prognozie finansowej (M.Gm. Opoczno), jedna możliwości spłaty pożyczki (M.Gm. Opoczno),

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii w 2021 r.	Charakter wydanych opinii w 2021 r.			
		pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne
Ogółem, z tego:	1 811	1 454	333	17	7
gminy	1 546	1 240	286	13	7
powiaty	176	144	29	3	0
miasta na prawach powiatów	30	16	13	1	0
samorząd województwa	9	9	0	0	0
związki jst	50	45	5	0	0

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wydanych opinii w 2021 roku								
		Razem	Charakter wydanych opinii							
			pozytywne	pozytywne z uwagami	pozytywne z zastrzeżeniami	negatywne				
opinie w sprawie:										
OGÓŁEM		1 811	1 454	80,29%	333	18,39%	17	0,94%	7	0,39%
1	projektów uchwał budżetowych jst,	207	140	67,63%	62	29,95%	5	2,42%	0	0,00%
2	projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	207	149	71,98%	54	26,09%	3	1,45%	1	0,48%
3	możliwości sfinansowania deficytu, z tego:	358	322	89,94%	33	9,22%	3	0,84%	0	0,00%
3.1	przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	185	166	89,73%	17	9,19%	2	1,08%	0	0,00%
3.2	przedstawionego w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	173	156	90,17%	16	9,25%	1	0,58%	0	0,00%
4	prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	199	167	83,92%	31	15,58%	1	0,50%	0	0,00%
5	spłaty/wykupu zobowiązań, z tego:	219	194	88,58%	22	10,05%	2	0,91%	1	0,46%
5.1	o możliwości spłaty kredytu/pożyczki	203	181	89,16%	19	9,36%	2	0,99%	1	0,49%
5.2	o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ufp	1	1	100,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
5.3	o możliwości wykupu papierów wartościowych	15	12	80,00%	3	20,00%	0	0,00%	0	0,00%
6	informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	207	123	59,42%	82	39,61%	2	0,97%	0	0,00%
7	sprawozdań z wykonania budżetu jst,	207	159	76,81%	47	22,71%	1	0,48%	0	0,00%
8	absolutorium, z tego:	207	200	96,62%	2	0,97%	0	0,00%	5	2,42%
8.1	wniosków komisji rewizyjnych o udzielenie absolutorium,	202	199	98,51%	2	0,99%	0	0,00%	1	0,50%
8.2	wniosków komisji rewizyjnych o nieudzielenie absolutorium,	5	1	20,00%	0	0,00%	0	0,00%	4	80,00%

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 203 opinie w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (181 dla gmin, 16 dla powiatów, 5 dla miast na prawach powiatów i 1 dla związku jst), z tego:

- 181 opinii pozytywnych,
- 19 opinii pozytywnych z uwagami,
- 2 opinie pozytywne z zastrzeżeniami,
- 1 opinię negatywną.

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2021 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 15 opinii w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 12 pozytywnych i 3 z uwagami; 11 wydanych opinii dotyczyło gmin, 2 powiatów, jedna miasta na prawach powiatu oraz jedna województwa.

Opinie o możliwości spłaty innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego.

W 2021 roku Skład Orzekający wydał 1 pozytywną opinię do wniosku w sprawie zaciągnięcia zobowiązania w formie leasingu operacyjnego - dotyczącą Gminy Ładzice.

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych

W 2021 r. składy orzekające zaopiniowały 207 projektów budżetów na 2021 i 2022 rok. Wydano 140 opinii pozytywnych, 62 opinie z uwagami i 5 z zastrzeżeniami.

- Składy orzekające zaopiniowały 204 projekty budżetów na 2022 rok, 3 opinie nie zostały wydane w 2021 (M. Brzeziny, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn) - z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2021 r. i pierwszego tygodnia 2022 r. opinie zostały wydane w 2022 r.;
- Wydano 3 opinie dotyczące projektów budżetów na 2021 (Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn), które nie zostały wydane w 2020 roku.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i zarząd województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2021 r.

W 2021 r. składy orzekające Izby wydały 207 opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w I półroczu 2021 r. (123 opinie pozytywne, 82 opinie pozytywne z uwagami oraz 2 pozytywne z zastrzeżeniami):

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- wśród 21 informacji powiatów o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2021 r. 12 otrzymało opinię pozytywną, 9 - z uwagami,
- miasta na prawach powiatu otrzymały 3 opinie z uwagami,
- gminy otrzymały 103 opinie pozytywne, 69 opinii z uwagami oraz 2 pozytywne z zastrzeżeniami,
- związki jst otrzymały 7 opinii pozytywnych i 1 pozytywną z uwagami.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i zarząd województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2020 r.

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2021 r. 207 sprawozdań z wykonania budżetów za 2020 r. Opinię pozytywną otrzymało 159 sprawozdań, 47 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano z zastrzeżeniami;

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- 15 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 6 pozytywnie z uwagami,
- 2 miasta na prawach powiatu otrzymały opinię pozytywną, 1 opinię z uwagami,
- 134 gminy otrzymały opinię pozytywną, 39 opinii zawierało uwagi, 1 sprawozdanie zaopiniowano z zastrzeżeniami,
- sprawozdania 7 związków jst składy orzekające zaopiniowały pozytywnie, a 1 opinia zawierała uwagi.

Izba nie wydała negatywnych opinii w powyższej sprawie, wobec czego obowiązek wynikający z art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych dotyczący informowania Wojewody oraz Ministra Finansów o takich opiniach - był bezprzedmiotowy.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium.

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi łącznie 207 wniosków w sprawie absolutorium za 2020 rok, w tym 5 o nieudzielenie absolutorium.

Składy orzekające wydały 200 opinii pozytywnych, 2 pozytywne z uwagami i 5 negatywnych (cztery do wniosków o nieudzielenie absolutorium: Gm. Łyszkowice, M.Gm. Przedbórz, M.Gm. Wieluń, Gm. Kluki oraz jedna do wniosku o udzieleni absolutorium - Gm. Żarnów).

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych

Składy Orzekające Izby zaopiniowały w 2021 r. 207 projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych na 2021 i 2022 rok.

Opinię pozytywną otrzymało 149 projektów, 54 opinie wskazywały uwagi, w 3 opiniach zawarto zastrzeżenia, jedna opinia była negatywna (dotycząca projektu wieloletniej prognozy finansowej M.Gm. Opoczno na 2022 rok).

- W 2021 roku nie zostały wydane 3 opinie dotyczące projektów wpf na 2022 r (M. Brzeziny, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn) - z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2021 r. i pierwszego tygodnia 2022 r. opinie zostały wydane w 2022 r.;
- Wydano 3 opinie dotyczące projektów wpf na 2021 (Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn), które nie zostały wydane w 2020 roku.(analogicznie jak przy projektach budżetów).

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej

W 2021 roku składy orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych na 2022 r. wydały 182 opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu. W 22 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej. Nie zostały wydane 3 opinie dotyczące możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej na 2022 r (M. Brzeziny, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn) - z uwagi na bardzo późny wpływ tych dokumentów do Izby tj. w okresie ostatnich dni grudnia 2021 r. i pierwszego tygodnia 2022 r. opinie zostały wydane w 2022 r.

Wydano 3 opinie dotyczące możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionego projektu uchwały budżetowej na 2021 r (Gm. Brójce, Gm. Daszyna i M.Gm. Tuszyn), które nie zostały wydane w 2020 roku.

Opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu – na podstawie przedstawionej uchwały budżetowej

W 2021 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały **171** opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej **na 2021** rok, z tego:

- 154 opinie pozytywne,
- 16 opinii z uwagami,
- 1 z zastrzeżeniami

W 36 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

W 2021 roku wydano **2** opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w uchwale budżetowej **na 2022 rok** – obie pozytywne.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu

Składy orzekające Izby wydały w 2021 r. 199 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przyjmując za podstawę informacje wynikające z uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwał budżetowych na 2021 r. (198 opinii) i 2022 r. (1 opinia), z tego:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 21 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 174 opinie dotyczące gmin.

Opinię pozytywną w zakresie planowanej kwoty długu otrzymało 167 jst, 31 opinii zawierało uwagi, 1 opinia zawierała zastrzeżenia.

W 10 przypadkach odstąpiono od wydania opinii ponieważ jednostka nie posiadała długu.

Rozpatrywanie odwołań od uchwał (opinii) składów orzekających

Zgodnie z art. 20 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2021 r. rozpatrzyło 3 odwołania od opinii składów orzekających:

Odwołanie Wójta Gminy Osjaków od opinii Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi Nr IV/107/2021 z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Osjaków za 2020 r. .

Kolegium RIO w Łodzi uchwałą 19/59/2021 z dnia 7 czerwca 2021 r. uwzględniło odwołanie Wójta Gminy.

Odwołanie Wójta Gminy Żarnów od Uchwały Nr II/149/2021 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 21 czerwca 2021 r. w sprawie negatywnej opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Gminy Żarnów w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Żarnów absolutorium z wykonania budżetu za 2020 r.

Kolegium RIO w Łodzi uchwałą 25/67/2021 z dnia 21 lipca 2021 r. nie uwzględniło odwołania.

Odwołanie Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wieluniu od uchwały Nr IV/173/2021 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 5 lipca 2021 r. w sprawie wyrażenia opinii o wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Wieluniu w sprawie nieudzielenia absolutorium Burmistrzowi Wielunia za 2020 rok.

Kolegium Izby odwołanie Komisji Rewizyjnej częściowo oddaliło/częściowo uwzględniło. (uchwała Kolegium nr 27/69/2021).

Rozpatrywanie zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych;

Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 5a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, do zadań kolegium Izby należy rozpatrywanie zastrzeżeń do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych;

W 2021 r. Kolegium RIO w Łodzi rozpatrzyło zastrzeżenia złożone przez: Wójta Gminy Ozorków (Kolegium uwzględniło zastrzeżenia); Burmistrza Miasta Ozorkowa (Kolegium oddaliło zgłoszone zastrzeżenie) – obie jednostki objęte były planem kontroli na rok 2020; gminę Wola Krzysztoporska (Kolegium oddaliło zastrzeżenia) – jednostka objęta była planem kontroli na 2021 rok oraz Dyrektora Regionalnego Centrum Polityki Społecznej w Łodzi (Kolegium zastrzeżenie oddaliło) – jednostka kontrolowana w ramach kontroli doraźnej.

Analiza sprawozdań statystycznych oraz informacji dot. wykonania budżetu jst za półrocze oraz za rok budżetowy, kontrola wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalne sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

- kontrola rachunkowa i formalna sprawozdań z wykonania budżetów jst wykonywana była przez pracowników Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń; ponadto na potrzeby działalności opiniotwórczej Izby pracownicy Wydziału wykonywali szczegółowe analizy złożonych za II i IV kwartał roku budżetowego sprawozdań w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych;
- wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

zgodnie z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2004 r. nr 65 poz. 599 z późn. zm.) gmina składa wniosek do właściwej miejscowo regionalnej izby obrachunkowej w terminie do dnia 25 sierpnia roku budżetowego, wykazując roczne skutki zwolnienia z podatku od nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2021 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi nie otrzymała żadnego wniosku w powyższej sprawie.

Gromadzenie i ewidencja danych dotyczących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej Izby.

W ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest elektroniczna ewidencja danych w zakresie:

- wyników działalności nadzorczej Kolegium RIO w Łodzi,
- wyników działalności opiniodawczej składów orzekających,
- prowadzony jest także rejestr posiedzeń składów orzekających.

Zadania z zakresu statystyki publicznej

Zadania z zakresu statystyki publicznej wykonywane były przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń. W 2021 r. obejmowały one obowiązki związane z przyjmowaniem, weryfikacją i przekazywaniem właściwym odbiorcom:

- sprawozdawczości budżetowej:
 - a. miesięcznej – trzy okresy sprawozdawcze (za styczeń, listopad i grudzień),
 - b. kwartalnej – cztery okresy sprawozdawcze (kwartały I-IV),
- rocznej sprawozdawczości finansowej,
- sprawozdawczości w zakresie operacji finansowych:
 - a. jednostek samorządu terytorialnego - cztery okresy sprawozdawcze,
 - b. jednostek z osobowością prawną, dla których jest organem założycielskim lub nadzorującym - cztery okresy sprawozdawcze,
- sprawozdawczości podatkowej w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – dwa okresy sprawozdawcze.

Sprawozdawczość budżetowa i finansowa

W 2021 roku zgodnie z przepisem § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki samorządu terytorialnego przekazywały¹ do regionalnych izb obrachunkowych, sprawozdania:

- Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jst,
- Rb-PDP - sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,

¹ za poszczególne okresy sprawozdawcze sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

- Rb-28S - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jst,
- Rb-28NWS - sprawozdanie z wykonania planu wydatków jst, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- Rb-NDS - sprawozdanie o nadwyżce / deficycie jst,
- Rb-30S - sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S - sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- Rb-ST - sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jst.

Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń przekazywał w/w sprawozdania do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej, w terminach określonych w rozporządzeniu.

W ramach wykonywania w 2021 r. zadań związanych z przekazaniem przez jst sprawozdań budżetowych Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie **5 553 sprawozdania** (w tym 1 043 korekty).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego przekazywały (do wiadomości) regionalnych izb obrachunkowych w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania:

- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami;
- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych w wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami.

Do zadań Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń należy także przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych łącznych i skonsolidowanych bilansów jst, które w 2021 r. przekazywane były przez organy jst na podstawie § 34 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do Izby przekazywane były następujące rodzaje sprawozdań finansowych, sporządzanych przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego,
- sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego, obejmujące:
 - ✓ łączny bilans, obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,

- ✓ łączny rachunek zysków i strat, obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączne zestawienie zmian w funduszu, obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ informację dodatkową obejmującą dane wynikające z informacji dodatkowych samorządowych jednostek budżetowych oraz samorządowych zakładów budżetowych,
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego.

Pracownicy Wydziału dokonywali analizy sprawozdań finansowych za 2020 rok oraz ewentualnych korekt przekazanych za lata wcześniejsze. Analiza bilansu z wykonania budżetu jst służyła m.in. wyliczaniu stanu środków do dyspozycji jednostki, którą może zaangażować w przychodach budżetu w kolejnych latach.

W ramach wykonywania w 2021 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy jst bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych, Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie:

- **227** bilansów z wykonania budżetu jst (w tym 20 korekt)
- łączne sprawozdania finansowe jednostek budżetowych i zakładów budżetowych złożone przez 207 jst, z czego przeanalizowano: 221 łącznych bilansów (w tym 14 korekt), 222 łączne rachunki zysków i strat (w tym 15 korekt), 225 łącznych zestawień zmian w funduszu (w tym 18 korekt) oraz 215 informacje dodatkowe (w tym 8 korekt);
- w 2021 r. wpłynęło **216** skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez jst w formie elektronicznej w programie Besti@, w tym 9 stanowiły korekty.

Pracownicy Wydziału, zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 34 ust. 7), przekazali Ministerstwu Finansów w formie dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego sporządzone na dzień 31.12.2020 r.

Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2396) w 2021 roku były przyjmowane:

- Rb-Z - kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji - za IV kwartał 2020r., oraz za I, II i III kwartał 2021 r.,

- Rb-N - kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – za IV kwartał 2020 r., oraz za I, II i III kwartał 2021 r.,
- Rb-UZ - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2020 rok,
- Rb-UN - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej za 2020 rok.

Na powyższe sprawozdania składały się:

- 1) sprawozdania **łączne** w zakresie budżetów jst, obejmujące zobowiązania i należności samorządów oraz ich jednostek organizacyjnych – przekazywane systemem BeSTi@;
- 2) sprawozdania **zbiorcze** w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (samorządowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury, samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw) - przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla nich organem założycielskim lub nadzorującym (sprawozdania za I, II i III kwartał 2021 r. – przekazywane systemem BeSTi@, sprawozdania za IV kwartał 2020 r. oraz roczne sprawozdania uzupełniające za 2020 r. – poza systemem Besti@).

W 2021 roku pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń skontrolowali:

- 1) 2 197 sprawozdań **łącznych** (w tym 346 korekt) w zakresie budżetów jst, na które składały się:
 - 977 sprawozdań Rb-Z, z czego 15,3 % było korektami sprawozdań,
 - 1 006 sprawozdań Rb-N, z czego 17,7 % było korektami sprawozdań,
 - 214 sprawozdań Rb-UZ, z czego 8,9 % było korektami sprawozdań,
- 2) 2 593 sprawozdania **zbiorcze** (w tym 210 korekt) w zakresie samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną – sprawozdania przesłane zarówno systemem BeSTi@ (kwartały I – III 2021 r.), jak i poza systemem BeSTi@ (kwartał IV 2020 r. oraz roczne sprawozdania uzupełniające za 2020 r.), na które składały się:
 - 1 221 formularzy sprawozdań Rb-Z, z czego 4,3 % było korektami sprawozdań,
 - 1 297 formularzy sprawozdań Rb-N, z czego 9,9 % było korektami sprawozdań,
 - 73 formularze sprawozdań Rb-UZ, z czego 38,4 % było korektami sprawozdań,
 - 2 formularze sprawozdań Rb-UN.

Pracownicy na podstawie przyjętych sprawozdań sporządzali:

- 1) zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań łącznych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 6 rozporządzenia;
- 2) zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań zbiorczych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego

posiadających jednostki organizacyjne z osobowością prawną (m. in. instytucje kultury i zoz-y) i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 7 rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 9 rozporządzenia, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań pracownicy Wydziału sporządzali korekty sprawozdań zbiorczych w terminie do 5 dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym wpłynęły korekty od jst - zarówno w zakresie budżetów jst, jak i w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną - i przekazywali je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Sprawozdania podatkowe w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego – SP-1

W 2018 roku dla organów podatkowych właściwych w sprawach podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego wprowadzono obowiązek sporządzania sprawozdania podatkowego SP-1 w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego.

Zgodnie z art. 7b ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. oraz przepisami Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 20 grudnia 2017 r. w sprawie sprawozdania podatkowego w zakresie podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego - jednostki samorządu terytorialnego przekazywały² do regionalnych izb obrachunkowych ww. sprawozdania w dwóch terminach:

- 1) część A sprawozdania obejmującą dane o wysokości stawek podatku od nieruchomości, średniej ceny skupu żyta, średniej ceny sprzedaży – do 10 stycznia 2021 r.,
- 2) część B sprawozdania obejmującą dane o podstawach opodatkowania podatkiem od nieruchomości, podatkiem rolnym i podatkiem leśnym oraz o podstawach opodatkowania zwolnionych od podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na mocy uchwał rad gmin – do 20 lipca 2021 r.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęli w 2021 r. w/w sprawozdania ze 177 gmin; sprawdzili poprawność formalną tych sprawozdań, w przypadku stwierdzenia błędów - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania. Wszystkie otrzymane sprawozdania wraz z korektami (412 formularzy, w tym 50 korekt) przekazano do Ministerstwa Finansów w terminach wskazanych w rozporządzeniu.

² sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego z wykorzystaniem aplikacji wskazanej w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych – system Besti@.

Inne zadania.

Sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

Zgodnie z art. 34 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004 r. oraz przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych - jednostki samorządu terytorialnego przekazują Ministrowi Finansów za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych (w formie elektronicznej, na formularzu udostępnionym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl) roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

W 2021 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęto od nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego i przekazano do Ministerstwa Finansów (w formie elektronicznej) wraz z korektami - 200 rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2020 rok.

Informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego

Zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym organy administracji rządowej, z wyłączeniem wojewody, agencje wykonawcze oraz inne państwowe jednostki organizacyjne uczestniczące w realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego przekazują ministrowi właściwemu do spraw zdrowia, do dnia 30 kwietnia każdego roku, roczną informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

Roczna informacja o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za 2020 rok przekazana została do Departamentu Zdrowia Publicznego w Ministerstwie Zdrowia pismem z dnia 23 kwietnia 2021 r.

Rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych.

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych. Organem właściwym do rozpatrywania skarg na organy stanowiące jest w pozostałym zakresie, jak również w sprawach dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jest wojewoda. Organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących organów wykonawczych jest odpowiednio: rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa.

W 2021 roku przedmiotem zainteresowania Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi były 4 pisma zawierające skargi, w tym jedno zawierające skargę na organ stanowiący i trzy zawierające skargi na organ wykonawczy. Wszystkie pisma złożone zostały przez osoby fizyczne.

Skarga na organ wykonawczy

W 2021 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęły 3 pisma zawierające skargi na organ wykonawczy.

Zgodnie z art. 229 pkt 3) Kodeksu postępowania administracyjnego - jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrywania skarg, organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, za wyjątkiem spraw dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – jest rada gminy.

Mając na uwadze treść art. 231 §1 Kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając jednocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ - Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przekazała skargi właściwym w ich sprawach organom, informując o tym skarżących.

Skarga na organ stanowiący

W 2021 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wpłynęło 1 pismo zawierające skargę dotyczącą organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego. W ocenie Kolegium zarzuty przedstawione w skardze nie znajdowały uzasadnienia.

Organizacja i zapewnienie funkcjonowania RIO w Łodzi

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi działała w roku 2021 w oparciu o:

- Ramowy Plan Pracy Izby przyjęty uchwałą Kolegium Nr 45/155/2020 z dnia 16 grudnia 2020 roku oraz
- plan dochodów i wydatków budżetowych ustalony pierwotnie ustawą budżetową - plan ten w trakcie roku budżetowego był uaktualniany (szczegółowa informacja nt. wykonania budżetu znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Izby za rok 2021).

W 2021 roku Kolegium RIO w Łodzi, w oparciu o przepis art. 18 ustawy o rio rozpatrzyło sprawozdania dot. działalności Izby, w tym sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2020. Kolegium podjęło także uchwałę w sprawie wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na 2022 rok.

Zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania RIO w Łodzi zrealizowane zostały zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy oraz w terminach wynikających z przepisów prawa.

Po raz kolejny należy wskazać, że istotnym, narastającym od wielu lat problemem związanym z funkcjonowaniem Izby jest niedostateczny poziom środków finansowych koniecznych do zapewnienia niezbędnej obsady etatowej. Sytuacja ta skutkuje odpływem doświadczonych pracowników i jednocześnie znacząco utrudnia pozyskanie z rynku pracy osób o doświadczeniu i kwalifikacjach niezbędnych dla realizacji zadań Izby. Występujące obecnie niedobory etatowe mogą w dłuższym okresie czasu przełożyć się na spadek parametrów decydujących o potencjale wykonywania przez Izbę zadań nadzorczych, opiniodawczych i kontrolnych.

Dodatkowo z uwagi na szczególną strukturę organizacyjną regionalnych izb obrachunkowych oraz strukturę wiekową pracowników Izby łódzkiej przy obecnie stosowanych zasadach kalkulowania limitu wydatków na wynagrodzenia (§ 4010), w kolejnym roku budżetowym mogą wystąpić trudności w zakresie wypracowania w ramach oszczędności środków na wypłaty odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi zatrudnionych było 29 (w tym jednemu z pracowników umowa o pracę wygasła z dniem 31 grudnia 2021 roku i nie została przedłużona) inspektorów

kontroli (na koniec 2020 roku stan zatrudnienia wynosił 28 osób) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału. W ciągu całego 2021 roku w Wydziale zatrudniono 4 pracowników, natomiast z Wydziału odeszły 3 osoby.

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku w Wydziale Informacji, Analiz i Szkoleń RIO w Łodzi zatrudnionych było 22 osoby:

- 1) Naczelnik Wydziału (1 etat),
- 2) na stanowisku ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych:
 - a. w Zespołach Zamiejscowych - 9 pracowników (8,875 etatu, w tym 1 emeryt zatrudniony w wymiarze 0,875 etatu), z czego 1 osoba przebywa na długotrwałym urlopie, 1 osoba na początku 2022 r. przejdzie do Wydziału Kontroli.
 - b. w siedzibie RIO w Łodzi – 7 pracowników (7 etatów, w tym 2 emerytów)
- 3) na stanowisku ds. obsługi Kolegium – 1 pracownik (1 etat),
- 4) na stanowisku ds. informacji i szkoleń – 4 pracowników (4 etaty), z czego 1 osoba przebywa na długotrwałym zwolnieniu lekarskim/urlopie.

W stosunku do roku 2020 skład osobowy Wydziału uległ zmniejszeniu o 4 osoby. Kolejne dwie osoby, posiadające uprawnienia emerytalne, odejdą z pracy w roku 2022.

Z prowadzonych w poprzednich latach naborów wynika, że obecna oferta zatrudnienia nowych pracowników w Wydziale spotyka się z niewielkim zainteresowaniem i prowadzi do pozyskania z rynku pracy pracowników nieposiadających doświadczenia lub posiadających niewielkie doświadczenie, a co za tym idzie wymagających co najmniej rocznego okresu przygotowania i przyuczenia do realizacji podstawowych zadań Wydziału. Natomiast znacznie dłuższego okresu czasu (przeciętnie - kolejne dwa lata) wymaga przygotowanie pracownika do samodzielnej realizacji wszystkich zadań stanowiska ds. analiz nadzorczych i opiniodawczych.

Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Izby (studia wyższe i studia podyplomowe, udział w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych, samokształcenie).

W 2021 roku 45 pracowników Izby podnosiło kwalifikacje, w tym w formie: studiów wyższych (1 osoba), studiów podyplomowych (12 osób), kursu zakończonego

zaświadczeniem wydanym na podstawie §18 ust. 2 rozporządzenia MEN z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 1632).

Pracownicy Izby wzięli również udział w 38 szkoleniach, w tym 19 zorganizowanych przez inne podmioty (142 osoby). Tematyka szkoleń obejmowała: ochronę danych osobowych, elektroniczny obieg dokumentów, archiwizację dokumentacji projektów unijnych, klasyfikację budżetową, sprawozdawczość budżetową, rachunkowość budżetową, kontrolę zamówień publicznych oraz tworzenie zapytań do baz danych, w tym bezpieczeństwo systemów informatycznych.

19 szkoleń zorganizowanych zostało jako szkolenia wewnętrzne, w których udział wzięli członkowie kolegium, pracownicy Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej oraz pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń (254 osoby). Przedmiotem szkoleń wewnętrznych były sprawy związane z bieżącą działalnością Izby.

Równorzędny w stosunku od uczestnictwa w szkoleniach zewnętrznych i wewnętrznych element podnoszenia kwalifikacji stanowi samokształcenie pracowników Izby zorientowane na samodzielne, indywidualne zdobywanie wiedzy i umiejętności w kontekście zadań realizowanych na danym stanowisku.

Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej Izby, w tym działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń w 2021 roku

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. poprzez:

- informowanie objętych właściwością Izby jednostek samorządu terytorialnego o zmianach przepisów prawnych,
- udzielanie informacji/wyjaśnień na zapytania kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych,
- udostępnianie informacji dotyczących spraw publicznych na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej informacji o posiedzeniach Kolegium Izby;
- zamieszczanie na stronie internetowej uchwał podejmowanych przez Kolegium Izby oraz uchwał podejmowanych przez składy orzekające Izby,
- przygotowywanie materiałów na potrzeby opracowywanego w ramach Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego,
- szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Odpowiedzi na kierowane do Izby zapytania/stanowiska związane ze zgłaszanymi przez JST problemami

W 2021 roku Izba udzieliła 61 odpowiedzi na zapytania kierowane przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego, w tym na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Stanowiska opracowywane były przy współudziale Kolegium Izby, zespołu radców prawnych oraz Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej.

Koordynowaniem działań poszczególnych komórek organizacyjnych Izby uczestniczących w procesie opracowania stanowiska Izby zajmował się Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń. W przypadku wniosków o udzielenie wyjaśnienia w

zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych składanych w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, dokonywano wstępnej/formalnej oceny złożonego wniosku (w razie potrzeby w uzgodnieniu z Kolegium Izby). Stanowiska zajmowane w odpowiedzi na wnioski zamieszczane były na stronie BIP RIO w Łodzi. Na stronie internetowej Izby (www.lodz.rio.gov.pl) zamieszczane były również inne stanowiska lub wyjaśnienia dotyczące problemów zgłaszanych przez nadzorowane przez Izbę jednostki samorządu terytorialnego.

Tematyka zgłaszanych do Izby zapytań dotyczyła:

L.P.	Tematyka pisma, zapytania	Ilość udzielonych odpowiedzi
1.	Podatki i opłaty lokalne	2
2.	Kompetencje organów jst i komisji stałych organów stanowiących jst	4
3.	Klasyfikacja budżetowa	3
4.	Współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków z budżetu UE	1
5.	Zaciąganie zobowiązań (zobowiązania finansowe i podpisywanie umów)	1
6.	Sprawozdawczość budżetowa	6
7.	Zasady gospodarowania mieniem komunalnym	0
8.	Zamówienia publiczne	1
9.	Pracownicy samorządowi (wynagrodzenia wójta, dodatkowe wynagrodzenie roczne itd.)	3
10.	Zasady i formy finansowania zadań jst	8
11.	Inne	25
12.	COVID-19	7
Łącznie		61

Problemy, z jakimi do Izby zwracały się nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego dotyczyły m.in.:

- klasyfikacji budżetowej,
- sprawozdawczości budżetowej,
- kwestii związanych z pobieraniem podatku od środków transportowych,
- kary umownej za opóźnienie wykonania przedmiotu umowy,
- opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- możliwości przeznaczenia środków ujętych w rezerwie na zarządzanie kryzysowe na organizację punktów masowych szczepień,
- kompetencji z-cy burmistrza do dokonywania zmian w planie dochodów i wydatków JST,
- dotacji na dziecko niepełnosprawne,
- publikacji uchwał zmieniających budżet w wojewódzkim dzienniku urzędowym,
- realizacji inwestycji w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
- możliwości zawierania umów zlecenia z członkami OSP,
- środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych,
- wynagradzania pracowników samorządowych.

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka spotkań, konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w sprawach objętych zakresem działalności Izby. Członkowie Kolegium poruszali przede wszystkim kwestie objęte działalnością nadzorczą i opiniodawczą, w szczególności odnoszące się do uchwalania i wykonywania budżetu, zaciągania zobowiązań przez jst; dotacji przyznawanych z budżetu jst; podatków i opłat lokalnych; gospodarowania odpadami komunalnymi; absolutorium oraz wieloletniej prognozy finansowej. Znaczna część powyższych kwestii wiązała się z różnymi aspektami wdrażania przepisów służących przeciwdziałaniu COVID-19.

W ramach działalności informacyjnej prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń udzielano głównie informacji w zakresie sprawozdawczości budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej, rachunkowości, a także Systemu zarządzania budżetami jst Besti@ oraz e-nadzór.

Informacja publiczna

Prawo do informacji publicznej zagwarantowane zostało w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 61 Konstytucji RP prawo to obejmuje m.in. informacje o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje

publiczne, jak również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Skonkretyzowanie przez ustawodawcę prawa dostępu do informacji publicznej nastąpiło poprzez przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej. Zgodnie z przepisami ustawy informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych. Prawo dostępu do informacji przysługuje każdemu, od osoby wykonującej prawo do informacji nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Obowiązane do udostępnienia informacji są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne.

Udostępnianie informacji publicznej następuje m.in. w drodze:

- ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępniania informacji na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Informacja publiczna udzielana przez Izbę na wniosek zainteresowanych podmiotów

W 2021 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w trybie wnioskowym udzieliła 26 informacji. Zdecydowaną większość wnioskodawców stanowiły podmioty inne niż osoby fizyczne (w tym. m.in. wydawnictwa, urząd gminy, bank, kancelaria prawna, przedsiębiorstwo, stowarzyszenie)

Udzielana przez Izbę w 2021 roku informacja publiczna (na wniosek) dotyczyła:

Rodzaj działalności Izby, której dotyczyła informacja	Liczba udzielonych informacji	Przedmiot wniosku/Udostępnione informacje
Działalność nadzorcza	4	Uchwały Kolegium RIO w sprawach jst, skarga do WSA.
Działalność opiniodawcza	1	Opinia składu orzekającego.
Działalność kontrolna	8	Dane dotyczące kontroli: protokoły kontroli, informacja na temat rezultatów kontroli.
sprawozdawczości	3	bilanse
Sprawy pozostałe	10	Stanowiska izby, będące w posiadaniu Izby stanowiska innych organów, informacje związane z organizacją i funkcjonowaniem izby.

Dane w zakresie informacji publicznej były przygotowywane i opracowywane przez właściwe komórki merytoryczne Izby, to jest Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej oraz Biuro Izby. Odpowiedzi udzielane były w terminach wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w formie wskazanej przez wnioskodawcę, ewentualnie wskazywano miejsce, gdzie informacja została opublikowana. W 2021 roku, podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej wskazywaną przez wnioskodawców formą udzielania informacji była forma elektroniczna.

Strona internetowa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działalność informacyjna Izby, w tym realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz stronę podmiotową Biuletynu Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych w 2021 r. zamieszczane były m.in.:

- opinie składów orzekających Izby,
- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdanie z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- plan pracy Izby,
- informacje dotyczące wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym o zobowiązaniach,
- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- pisma i stanowiska Ministerstwa Finansów i UOKIK,
- informacje o organizowanych szkoleniach,
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby.
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego,
- informacje o zmianach przepisów parwnych,
- informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby.

Poczta elektroniczna

Działalność informacyjna Izby realizowana poprzez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest także za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką

komunikację w tym zakresie umożliwia uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej.

W 2021 roku drogą elektroniczną, w tym poprzez ePUAP przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do GUS, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

Przygotowywanie i opracowywanie materiałów dla Sejmu i Senatu RP dotyczących sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego

W 2021 roku, w związku z przygotowywaniem materiałów do *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2020 roku* przedkładanego corocznie przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi, w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowano materiały dotyczące:

- działalności nadzorczej, opiniodawczej, informacyjnej i szkoleniowej RIO w Łodzi w 2020 roku,
- kontroli sprawozdań budżetowych jst, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych w jst zbadanych w 2020 r.,
- projektów budżetów i budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 2020 rok,
- uchwał podjętych w 2020 roku o wydatkach, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, a zostaną zrealizowane w roku następnym,
- działalności związków międzygminnych i związku powiatów,
- wyników postępowania nadzorczego dotyczącego zbadanych uchwał związków w 2020 roku,
- skarg do Wojewódzkiego/Naczelnego Sądu Administracyjnego,
- skarg na działalność organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego,
- realizacji przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- wykonania budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, zatrudnienia, wynagrodzenia, wykształcenia, kwalifikacji i szkolenia pracowników Izby w 2020 roku (przy współpracy z Biurem Izby i Działem Księgowości).

Dodatkowo Wydział przekazał informacje dotyczące:

- działalności RIO w Łodzi w zakresie obsługi rzeczników dyscypliny finansów publicznych i regionalnej komisji orzekającej w 2020 r. (informacja opracowana

- przez pracownika zajmującego się obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- stwierdzonych w 2020 r. nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji (informacja przygotowana przez Wydział Kontroli).

Przy sporządzaniu informacji korzystano z dokumentów źródłowych oraz prowadzonej w Wydziale elektronicznej ewidencji uchwał Kolegium i opinii składów orzekających. Część danych przygotowano we współpracy z pracownikami Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej, Biura Izby, Działu Księgowości, obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Dane zostały przekazane w formie elektronicznej – do poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych – autorów odpowiednich części *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych*.

Wydział Analiz, Informacji i Szkoleń był współautorem ww. Sprawozdania w części dotyczącej: działalności nadzorczej izb – w zakresie:

- skarg do wojewódzkich sądów administracyjnych;
- wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem wszystkich regionalnych izb obrachunkowych – w zakresie *Wykonania budżetów przez gminy w 2020 roku* - materiał zawierał informacje dotyczące m. in. wydatków i zobowiązań gmin.
- Wybranych zagadnień gospodarki finansowej jst w świetle relacji z art. 242 i 243 uofp – materiał zawierał m.in. informacje dotyczące poziomu finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi przez jst w kontekście przepisów art. 242 oraz 243 ustawy o finansach publicznych, prognozy na lata 2021-2024, czy też informację o zobowiązaniach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i wynikających z nich zagrożeniach dla sytuacji finansowej jst.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi była także autorem podrozdziału w I części Sprawozdania „*Rozwój infrastruktury informatycznej*”, w którym zostały przedstawione m.in. najważniejsze projekty informatyczne prowadzone przez Izby w 2019 r.:

- informatyczny system zarządzania budżetami jst BeSTi@,
 - sprawozdawczość jednostek organizacyjnych SJO Besti@,
 - poczta elektroniczna dla jst i rio,
- a także zaprezentowane efekty spotkań Zespołu ds. Rozwoju Technologii Informatycznych, powołanego na początku 2005 r. decyzją KR RIO.

Przygotowanie i opracowanie informacji, w tym na potrzeby innych podmiotów:

W 2021 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przygotowywano także informacje dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, Ministerstwa Finansów oraz Najwyższej Izby Kontroli. W miarę potrzeb informacje przygotowywane były we współpracy i w uzgodnieniu z członkami Kolegium lub innymi komórkami organizacyjnymi Izby.

W 2021 roku przygotowano informacje dotyczące:

- realizowanych przez jst objęte nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi programach naprawczych oraz sytuacji finansowej jednostki, w której może zaistnieć w 2022 roku lub w latach kolejnych konieczność opracowania programu postępowania naprawczego, w tym także konieczność pozyskania środków z budżetu państwa w formie pożyczki w celu przywrócenia bieżącej płynności finansowej,
- danych do wyliczenia mierników BZ,
- wykazywania przez jst woj. łódzkiego w 2020 r. w bilansach z wykonania budżetu odpisów aktualizujących należności finansowe,
- łącznych dochodów gmin, w tym miast na prawach powiatu, z tytułu podatku rolnego w województwie łódzkim,
- wykonanych dochodów bieżących poszczególnych 174 gmin z terenu województwa łódzkiego (w zestawieniu nie ujęto miast na prawach powiatu) sporządzone na podstawie sprawozdań Rb-NDS (wiersz A1 – dochody bieżące).

Dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych:

opracowano/przygotowano informacje dotyczące:

- zbiorczych danych z art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela sporządzonych na podstawie sprawozdań przekazanych od jst województwa łódzkiego za 2020 r.,
- informacje przekazane przez jst województwa łódzkiego dotyczące skutków, jakie epidemia COVID-19 spowodowała w zakresie dochodów i wydatków jednostek samorządu terytorialnego w 2020 r.

przekazano uwagi do:

- propozycji GUS w zakresie rozszerzenia zakresu danych dotychczas pozyskiwanych z Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych o dane jednostkowe (na poziomie jednostek samorządu terytorialnego) dotyczące wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego,
- projektu rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków (...),

- projektu ustawy o wsparciu jednostek samorządu terytorialnego w związku z Programem Polski Ład.

Przekazano także stanowisko i uwagi odnośnie: możliwości wprowadzania do wieloletniej prognozy finansowej niezrealizowanych zadań wybranych w ramach budżetów obywatelskich i uwzględnionych w uchwałach budżetowych (w kontekście pisma Marszałka Województwa Mazowieckiego kierowanego do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji)

Ponadto w ramach współpracy RIO w Łodzi z innymi urzędami poinformowano nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego o piśmie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 27.10.2021 r. dotyczącym ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy o efektywności energetycznej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 868), która wprowadziła istotne zmiany w zakresie realizacji umów o poprawę efektywności energetycznej (umów EPC) przez jednostki sektora publicznego (art. 7). Ministerstwo szczególną uwagę zwróciło na wprowadzony ust. 3 w art. 7 ww ustawy, który stanowi, że zobowiązania wynikające umów EPC nie wpływają na poziom państwowego długu publicznego oraz deficyt sektora finansów publicznych, w przypadku gdy dostawca usług związanych ze zużyciem energii ponosi większość ryzyka budowy i ryzyka uzyskania gwarantowanego poziomu średniorocznych oszczędności energii z uwzględnieniem wpływu na wymienione ryzyka czynników takich jak gwarancje i finansowanie przez dostawcę usług związanych ze zużyciem energii oraz alokacja aktywów po zakończeniu trwania budowy. Ministerstwo Klimatu i Środowiska odniosło się również do nowych przepisów odnoszących się do umów EPC, które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2022 r. zaznaczając, że wprowadzone zmiany mają na celu likwidację jednej z kluczowych barier stosowania umów EPC w sektorze publicznym, zwłaszcza na poziomie lokalnym.

Na prośbę Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów przekazano nadzorowanym jst opracowany przez UOKiK *Przykładowy wzór postanowień projektu programu pomocowego przewidującego udzielenie pomocy de minimis podlegającego zgłoszeniu Prezesowi UOKiK na podstawie art. 7 ust. 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.*

W związku z sygnalizacją przekazaną do Izby przez Prokuraturę Rejonową w Łęczycy przekazano nadzorowanym jst stanowisko Izby w zakresie publikacji uchwał zmieniających budżet w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Podzielając stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego zawarte w wyroku z dnia 17 października 2017 r. (II GSK 11/16), iż ogłoszenie uchwały budżetowej gminy, z uwagi na jej charakter nie jest warunkiem jej obowiązywania oraz doceniając wagę publikacji uchwał zmieniających budżet dla finansów publicznych - Izba zwróciła uwagę na stanowisko, jakie NSA zawarł w powołanym wyżej wyroku odnośnie kwestii publikacji uchwał zmieniających budżet. Sąd zwrócił mianowicie uwagę, iż *w literaturze podnosi się, że*

termin "uchwała budżetowa" może być różnie rozumiany. W węższym znaczeniu obejmuje on tylko uchwałę ustalającą pierwotną wersję budżetu, zaś w szerszym także uchwały dokonujące zmiany w budżecie oraz uchwałę dotyczącą wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego (por. A. Szewc [w:] G. Jyż, Z. Pławecki, A. Szewc Ustawa o samorządzie gminnym. Komentarz, LEX 2012). Naczelny Sąd Administracyjny (...) opowiada się za szerokim rozumieniem terminu „uchwała budżetowa”, a w konsekwencji uznaje, że uchwały zmieniające uchwałę budżetową podlegają ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia nie tylko treść art. 13 pkt 7 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych, ale również konieczność respektowania zasady jawności gospodarki finansowej gminy (art. 61 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wspomniana zasada wymaga, by ogłoszeniu podlegała nie tylko pierwotna uchwała budżetowa, ale również wprowadzane w trakcie roku budżetowego zmiany w tej uchwale. Przyjęcie, że obowiązek ogłoszenia nie dotyczy uchwał w sprawie zmiany uchwały budżetowej, oznaczałoby, że zasada jawności gospodarki finansowej gminy jest realizowana jedynie częściowo. Opinia publiczna mogłaby w ten sposób zostać pozbawiona istotnych informacji o dochodach i wydatkach gmin, a w rezultacie kompleksowego obrazu sytuacji finansowej gminy

O stanowisku tym Izba poinformowała również Wojewodę Łódzkiego.

Na prośbę Ministerstwa Finansów Izba poinformowała nadzorowane jst o zaktualizowanych informacjach o możliwościach udzielania ulg w podatkach lokalnych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19.

Działalność szkoleniowa

Obowiązek prowadzenia działalności szkoleniowej nakłada na izby przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z powołanym przepisem działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą.

W 2021 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi zorganizowała we własnym zakresie 6 szkoleń/spotkań dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek, w tym z uwagi na zaistniałą sytuację epidemiologiczną, wszystkie szkolenia zostały przeprowadzone w trybie online (webinarium).

W szkoleniach tych wzięło udział 359 osób/przedstawicieli nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach 2 szkoleń dotyczących zamknięcia ksiąg rachunkowych i sporządzenia sprawozdań finansowych za 2020 rok omówiono m.in.:

- zasady rachunkowości wg ustawy o rachunkowości i szczególne zasady rachunkowości budżetowej, a zamknięcie roku,

- harmonogram czynności bilansowych,
- wycena aktywów i pasywów,
- przychody i koszty oraz ustalenie wyniku finansowego,
- ewidencja funduszu jednostki (konto 800) i innych funduszy,
- ewidencja na kontach pozabilansowych, zamknięcie tych kont,
- sprawozdania finansowe za 2020 rok – omówienie wzorów sprawozdań, zasad i terminów sporządzenia oraz prezentacji danych,
- powiązanie danych pomiędzy bilansem, rachunkiem zysków i strat, zestawieniem zmian w funduszu jednostki oraz informacją dodatkową w sprawozdaniach jednostkowych i łącznych,
- bilans z wykonania budżetu za 2020 rok,
- łączne sprawozdania finansowe za 2020 rok, dokonywanie wyłączeń wzajemnych rozliczeń.

W ramach szkolenia dotyczącego nowej ustawy Prawo Zamówień Publicznych omówiono m.in. kwestie dotyczące:

- obligatoryjne i fakultatywne elementy specyfikacji,
- opis przedmiotu zamówienia,
- przedmiotowe środki dowodowe (nowe zasady składania),
- termin wykonania zamówienia (data kalendarzowa jako rozwiązanie wyjątkowe),
- warunki udziału w postępowaniu
- wykazywanie warunków przez wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia) nowa regulacja wynikająca z art. 117 ustawy),
- podstawy wykluczenia wykonawców z udziału w postępowaniu,
- podmiotowe środki dowodowe,
- wskazanie środków komunikacji elektronicznej;
- termin związania ofertą (nowe zasady),
- termin składania i otwarcia ofert (brak jawnego otwarcia ofert),
- kryteria oceny ofert,
- wór umowy,
- wadium,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy,
- wizja lokalna (fakultatywna i obligatoryjna),
- klauzule społeczne.

W ramach szkolenia dotyczącego kompendium wiedzy księgowego podatkowego w gminie omówiono m.in.:

- zapłatę podatku,

- egzekucję administracyjną,
- umorzenie zaległego podatku,
- nadpłatę podatku,
- przedawnienie.

W ramach szkolenia dotyczącego należności cywilnoprawnych omówiono m.in. kwestie dotyczące:

- należności cywilnoprawnych – dochody jednostek samorządu terytorialnego,
- wygasania zobowiązań cywilnoprawnych,
- niedochodzenia należności cywilnoprawnych, zwłaszcza w odniesieniu do okresu epidemii,
- wezwania do zapłaty,
- egzekucji należności cywilnoprawnych,
- przysługujących środków egzekucyjnych.

W trakcie szkolenia dotyczącego aplikacji e-TW i zmian w egzekucji administracyjnej omówiono m.in.:

- system teleinformatyczny służący do przysyłania tytułów wykonawczych,
- nowe wzory upomnień,
- nowe przesłanki do niepodejmowania egzekucji,
- nowe obowiązki wójta, burmistrza, prezydenta miasta i zarządu związku w postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- dalszy tytuł wykonawczy: nowy wzór dalszego tytułu wykonawczego,
- nowe uregulowania ponownego wszczęcia egzekucji,
- katalog opłat w postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
- nowe osoby w postępowaniu egzekucyjnym.

Zorganizowane przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń w 2021 roku szkolenia dla jst.

L.P	Tematyka szkolenia	Liczba przedstawicieli jst uczestniczących w szkoleniu
1	Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdań finansowych za 2020 rok	55
2	Zamknięcie ksiąg rachunkowych i sporządzenie sprawozdań finansowych za 2020 rok	47
3	Nowa ustawa Prawo zamówień Publicznych	60

4	Kompendium wiedzy księgowego podatkowego w gminie	57
5	Należności cywilnoprawne	54
6	Aplikacja e-TW i zmiany w egzekucji administracyjnej	86
	Łącznie	359

W 2021 r. pracownicy RIO (członkowie kolegium, zastępca naczelnika WIAS) przeprowadzili szkolenia we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej w Łodzi (Forum Skarbników Samorządów Lokalnych Województwa Łódzkiego) z zakresu analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej, zagadnień związanych ze sprawozdawczością budżetową oraz bieżącymi zagadnieniami dotyczącymi sytuacji finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Działalność szkoleniowa prowadzona była także w ramach indywidualnych (w szczególności telefonicznych, mailowych oraz prowadzonych w trybie online) konsultacji pracowników Izby, w tym członków Kolegium, pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń, inspektorów WKGF z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego. Ten rodzaj działalności Izby nabrał szczególnego znaczenia po ogłoszeniu na terenie kraju pandemii COVID-19 skutkując znacznym wzrostem zapytań jednostek o sposób stanowienia i stosowania prawa.

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej w 2021 roku

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 roku w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej RIO w Łodzi zatrudnionych było 29 inspektorów kontroli (na koniec 2020 roku stan zatrudnienia wynosił 28 osób) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału.

W ciągu całego 2021 roku w Wydziale zatrudniono 4 pracowników. Natomiast z Wydziału odeszły 3 osoby.

Zatem, zasadniczo sytuacja kadrowa Wydziału nie uległa zmianie, co obrazuje poniżej przedstawiony stan kadrowy Wydziału na dzień 31 grudnia, w latach 2013 - 2021:

2013 rok – 36 inspektorów,

2014 rok – 33 inspektorów,

2015 rok – 35 inspektorów,

2016 rok – 33 inspektorów,

2017 rok – 30 inspektorów,

2018 rok – 29 inspektorów,

2019 rok – 28 inspektorów,

2020 rok – 28 inspektorów,

2021 rok – 29 inspektorów (czyli w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku nastąpiło zmniejszenie składu osobowego o ponad 20%, przy zwiększonym zakresie realizowanych zadań kontrolnych).

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną zrezygnowano ze szkoleń stacjonarnych dla pracowników całego Wydziału, niezbędne materiały i informacje były przekazywane za pomocą poczty służbowej. Z uwagi na korzystanie podczas realizowanych zadań kontrolnych z formuły pracy zdalnej szczególną uwagę zwrócono inspektorom kontroli na uwarunkowania związane z ochroną przetwarzanych danych, ustalając dodatkowe instrukcje w tym zakresie (Instrukcja pozyskiwania, przetwarzania i przechowywania danych niezbędnych do wykonania czynności kontrolnych).

Naczelnicy Wydziału przeprowadzili natomiast kilkanaście szkoleń dla inspektorów zatrudnionych w ostatnich trzech latach (liczebność grupy do 9 osób), a ich przedmiotem były zagadnienia dotyczące: uchwały budżetowej; wieloletniej prognozy finansowej; sprawozdawczości budżetowej; bilansu budżetu i bilansu jednostki budżetowej; przychodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego; ewidencji dochodów i wydatków budżetu; udzielania dotacji z budżetu jednostki samorządowej.

Niezależnie od wskazanych szkoleń wewnętrznych, część pracowników Wydziału Kontroli uczestniczyła w szkoleniu zorganizowanym przez Instytut Rachunkowości i Podatków o tematyce „Rachunkowość budżetowa od podstaw” (3 dni szkolenia). Cały Wydział brał udział w dwóch szkoleniach z zakresu nowych przepisów o zamówieniach publicznych (Kontrola zamówień publicznych oraz szkolenie zorganizowane przez Urząd Zamówień Publicznych w ramach projektu Profesjonalizacja kadr w zamówieniach publicznych) oraz w szkoleniu dotyczącym ochrony danych osobowych w świetle rozwiązań wynikających z RODO.

Realizacja zadań kontrolnych

Dane ogólne

W 2021 roku Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej podjął łącznie 55 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Tematyka kontroli obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej i udzielaniem zamówień publicznych przez podmioty objęte kontrolą. Analizie poddano procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, w szczególności: pobieranie i gromadzenie dochodów, wydatkowanie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań, dług publiczny, rzetelność planowania i prognozowania wartości finansowych, zarządzanie środkami publicznymi oraz kwestie związane z gospodarowaniem majątkiem. Przedmiotem analizy inspektorów kontroli RIO w Łodzi były także kwestie dotyczące sposobu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej (kontroli zarządczej).

Problematyka kompleksowej kontroli gospodarki finansowej uwzględniała ramową tematykę kontroli przyjętą przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych

uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie ramowej tematyki kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w organizacji pracy Wydziału Kontroli, realizującego zadania kontrolne Izby, uwzględniono zasady wynikające z przyjętych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych” (uchwała Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych”).

Szczegółowe dane dotyczące zadań kontrolnych

Ilościowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2021 roku – według rodzajów – przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela Zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2021 roku

Typ jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli	Liczba kontroli według rodzajów			
		kompleksowa	problemowa	doraźna	sprawdzająca
Ogółem jednostki kontrolowane, w tym:	55	41	6	8	0
jednostki samorządu terytorialnego	49	41	2	6	0
inne podmioty objęte kontrolą, w tym: jednostki organizacyjne JST i pozostałe	6	0	4	2	0

W 2021 roku Wydział Kontroli wykonywał zadania kontrolne wynikające z **planu kontroli kompleksowych**, w którym zamieszczono 41 jednostek samorządu terytorialnego.

Tabela Zestawienie kontroli kompleksowych podjętych w 2020 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
1.	Województwo Łódzkie
2.	Miasto Sieradz
3.	Miasto Kutno
4.	Miasto i Gmina Piątek
5.	Miasto i Gmina Błaszki
6.	Miasto i Gmina Złoczew
7.	Miasto i Gmina Koluszki
8.	Miasto i Gmina Szadek
9.	Gmina Budziszewice
10.	Gmina Pęczniew
11.	Gmina Zadzim
12.	Gmina Bedlno

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
13.	Gmina Nowosolna
14.	Gmina Łyszkowice
15.	Gmina Ksawerów
16.	Gmina Maków
17.	Gmina Nowa Brzeźnica
18.	Gmina Gidle
19.	Gmina Daszyna
20.	Gmina Regnów
21.	Gmina Łęczycza
22.	Gmina Witonia
23.	Gmina Kleszczów
24.	Gmina Dmosin
25.	Gmina Lutomiersk
26.	Gmina Kutno
27.	Gmina Łęki Szlacheckie
28.	Gmina Sławno
29.	Gmina Wola Krzysztoporska
30.	Gmina Gorzkowice
31.	Gmina Galewice
32.	Powiat Kutnowski
33.	Powiat Brzeziński
34.	Powiat Tomaszowski
35.	Powiat Opoczyński
36.	Powiat Wieruszowski
37.	Powiat Wieluński
38.	Powiat Radomszczański
39.	Powiat Łaski
40.	Powiat Łęczycki
41.	Powiat Pajęczański

Kompleksowe kontrole gospodarki finansowej podjęte zostały we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, jednak w części przypadków czynności kontrolne trwały także w 2022 roku (według stanu na 1 marca 2022 roku czynności kontrolne były prowadzone w Województwie Samorządowym, Mieście Kutnie, Mieście Sieradzu i Gminie Daszyna). Na powyższe miały wpływ w szczególności uwarunkowania epidemiologiczne, które w latach 2020 – 2021 skutkowały utrudnieniami w realizacji zadań kontrolnych.

Zagadnienia objęte tematyką kontroli kompleksowych dotyczyły, w szczególności:

- ustaleń wewnętrznych regulacji z zakresu gospodarki finansowej i kontroli wewnętrznej,
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- prowadzenia ewidencji księgowej,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- sporządzania sprawozdań budżetowych,
- długu publicznego,
- realizacji dochodów z tytułu podatków i opłat,
- realizacji dochodów z majątku,
- udzielania dotacji z budżetu,
- wydatków na wynagrodzenia,
- stosowania procedur udzielania zamówień publicznych,
- wydatków majątkowych,
- ewidencji majątku,
- inwentaryzacji majątku,
- wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej,
- rozliczeń między jednostką samorządową a jednostkami organizacyjnymi,
- bilansowania dochodów i wydatków związanych z systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

W ramach kontroli o charakterze kompleksowym, RIO w Łodzi badała także przestrzeganie przez jednostki samorządu terytorialnego przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, w zakresie ustalenia wydatków na wynagrodzenia nauczycieli i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Istotnym elementem przeprowadzonych kontroli była tematyka długu publicznego, w tym przestrzegania przez jednostki samorządu terytorialnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W kontekście wskazanego przepisu ważne znaczenie miała weryfikacja rzetelności danych finansowych przyjmowanych przez jednostkę samorządową przy prognozowaniu zachowania tego wskaźnika. Kontrola zagadnień związanych z długiem publicznym obejmowała w szczególności ustalenie:

1. poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego;
2. przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;

3. rzetelności danych prezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadłużenia;
4. terminowości regulowania zobowiązań;
5. występowania zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego nie należących do długu publicznego;
6. przestrzegania wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
7. rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w zakresie związanym z wykazaniem wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
8. przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równowagę budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu);
9. ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia.

W ramach kontroli zwrócono również uwagę na przestrzeganie dodatkowych reguł ograniczających zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego wynikających z art. 15zoc ustawy z dnia 2 marca 2020 roku o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi stanów kryzysowych (w zakresie 2020 roku).

Na podstawie decyzji Prezesa RIO w Łodzi, przeprowadzono także 8 kontroli o charakterze doraźnym i 6 o charakterze problemowym.

Tabela Zestawienie kontroli doraźnych i problemowych przeprowadzonych w 2021 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Rodzaj i zakres kontroli	Uwagi
1.	Powiat Zgierski	Problemowa. Dochody z mienia Skarbu Państwa	W ramach kontroli koordynowanej
2.	Powiat Pabianicki	Problemowa. Dochody z mienia Skarbu Państwa	W ramach kontroli koordynowanej
3.	Przedszkole Samorządowe „Baśniowa Kraina” w Błaszczach	Problemowa. Przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe	W ramach kontroli koordynowanej
4.	Gminne Przedszkole w Widzewie	Doraźna. Przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i	W ramach kontroli koordynowanej

		przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe	
5.	Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki w Szadku	Doraźna. Przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe	W ramach kontroli koordynowanej
6.	Szkoła Podstawowa w im. Józefa Piłsudskiego Gałkowie Dużym	Doraźna. Przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe	W ramach kontroli koordynowanej
7.	Regionalne Centrum Polityki Społecznej w Łodzi	Doraźna. Udzielanie zamówień publicznych	Wniosek Prokuratury
8.	II Liceum Ogólnokształcące w Kutnie	Doraźna. Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli	Sygnalizacja Związku Nauczycielstwa Polskiego
9.	Gmina Wielgomłyny	Doraźna. Realizacja zadań z zakresu zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie oraz zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków	Sygnalizacja osoby fizycznej
10.	Gmina Gomunice	Doraźna. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Sygnalizacja osoby fizycznej
11	Gmina Kluki	Doraźna. Wydatki na wynagrodzenia	Sygnalizacja osoby fizycznej
12.	Gmina Kodrąb	Doraźna. Realizacja zadań z zakresu zadań związanych z utrzymaniem czystości i porządku w gminie oraz zbiorowym zaopatrzeniem w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków	
13.	Gmina Strzelce	Doraźna. Wydatki na wynagrodzenia	Sygnalizacja Państwowej Inspekcji Pracy
14.	Miasto Łódź	Doraźna. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi	Sygnalizacja Posła na Sejm RP

W ramach kontroli badano m.in. zagadnienia objęte tematyką kontroli o charakterze koordynowanym. W 2021 roku – na podstawie decyzji Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych – prowadzone były kontrole dwóch tematów:

- 1) realizacji dochodów z mienia Skarbu Państwa (koordynator – RIO w Katowicach);
- 2) przeznaczenia dochodów z tytułu opłat za wyżywienie pobranych od uczniów i przedszkolaków na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy Prawo oświatowe (koordynator – RIO w Białymstoku).

W wyniku przeprowadzonych kontroli, objętych planem pracy na 2021 rok, do czasu sporządzenia sprawozdania, złożono 2 zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonych w Gminie Kluki i w Szkole Podstawowej w Gałkowie Dużym.

W 2021 roku złożono także jedno zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa - na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w 2020 roku (Gmina Aleksandrów Łódzki) i jedno zawiadomienie o możliwości zaistnienia przestępstw skarbowych, także na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w 2020 roku (Gmina Inowłódz).

Na podstawie ustaleń kontrolnych z kontroli przeprowadzonych w 2021 roku przekazano także 2 sygnalizacje do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (gminy: Wielgomłyny i Kodrąb) i jedną do organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego (Burmistrz Koluszek).

Wszystkie wpływające do Izby wnioski oraz sygnalizacje były rejestrowane i w miarę możliwości badane – w zakresie ustawowych kompetencji – w ramach podejmowanych przez Izbę kontroli, w szczególności o charakterze kompleksowym.

Realizując ustawowe obowiązki, w oparciu o wyniki kontroli, Prezes RIO w Łodzi przekazywał kontrolowanym jednostkom wystąpienia pokontrolne, wskazując w nich: stwierdzone nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny, rozmiary oraz osoby odpowiedzialne, a także zamieszczając wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie ujawnionych naruszeń oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości.

Zgodnie z przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwym organom kontrolowanych jednostek przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium RIO. Podstawą zastrzeżenia może być zarzut naruszenia prawa, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli z 2021 roku, według stanu na dzień przygotowania sprawozdania, z powyższego prawa skorzystały trzy podmioty: Regionalne Centrum Pomocy Społecznej w Łodzi (1 wniosek – zastrzeżenie zostało oddalone); Gmina Wola Krzysztoporska (dwa wnioski – zastrzeżenia zostały oddalone); Miasto Łódź (1 wniosek - zastrzeżenie zostało oddalone).

W 2021 roku Izba skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 43 zawiadomienia o ujawnionych okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych.

Rodzaje stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone – w wyniku przeprowadzonych kontroli – nieprawidłowości Wydział Kontroli rejestrował według następujących kategorii tematycznych:

- sprawy organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość finansowa,
- planowanie i wykonanie budżetu,
- dochody i przychody,
- dług publiczny,
- wydatki i rozchody,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- zamówienia publiczne,
- rozliczenia finansowe jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

Najwięcej nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach dotyczyło następujących przypadków:

Sprawy ogólne i organizacyjne:

- niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości;
- brak spójności między ustalonymi unormowaniami wewnętrznymi;
- nieprawidłowości w zakresie systemu upoważnień do dokonywania czynności w zakresie gospodarki finansowej;
- brak lub niekompletne opracowanie procedur kontroli wewnętrznej;
- brak aktualizacji unormowań wewnętrznych;
- zaniechanie prowadzenia audytu wewnętrznego.

Księgowość i sprawozdawczość finansowa:

- prowadzenie spraw z zakresu rachunkowości i sprawozdawczości jednostek organizacyjnych przez urząd JST, mimo braku podjęcia przez organ stanowiący uchwały w sprawie wspólnej obsługi i jej zakresu;
- niesporządzanie sprawozdań jednostkowych przez jednostki organizacyjne;
- wykazywanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z ewidencją księgową;
- nieprawidłowe wykazywanie kwot przychodów w sprawozdawczości budżetowej;
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki lub chronologii zapisów;

- nieprawidłowa ewidencja środków europejskich;
- nieprawidłowa ewidencja rozliczeń podatku VAT;
- nieprowadzenie wszystkich wymaganych kont księgowych;
- prowadzenie kont księgowych nieprzewidzianych w polityce rachunkowości;
- nieujmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki.

Dochody i przychody:

- nieterminowe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
- dopuszczenie do przedawnienia należności jednostek samorządu terytorialnego;
- nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg w zapłacie podatków;
- nieprzestrzeganie przepisów prawa lokalnego w zakresie udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych;
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych;
- wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków finansowych udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;
- brak podjęcia przez radę gminy uchwały w sprawie stawek opłaty adiacenckiej;
- zaniechanie naliczania i egzekwowania odsetek od nieterminowych płatności należności cywilnoprawnych.

Wydatki i rozchody:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych;
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków;
- nieterminowe regulowanie zobowiązań;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań;
- nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych,
- nieprzestrzeganie przesłanek uzasadniających przyznanie dodatku specjalnego pracownikom samorządowym;
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących sposobu obliczenia dodatku uzupełniającego dla nauczycieli.

Wykonywanie budżetu. Wieloletnia prognoza finansowa. Dług publiczny

- nieprawidłowe ujmowanie w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej danych dotyczących przypadających do spłaty rozchodów;
- nierealistyczne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej dochodów ze sprzedaży majątku, dochodów i wydatków bieżących;
- nienależyte monitorowanie procesów związanych z wykonywaniem budżetu;

- zaciąganie zobowiązań dłużnych z naruszeniem limitów wynikających z uchwały budżetowej;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych ponad potrzeby pożyczkowe budżetu.

Gospodarowanie mieniem komunalnym:

- nieprzestrzeganie przepisów określających procedury sprzedaży nieruchomości;
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż dysponowaniu mieniem komunalnym (najem, dzierżawa itp.);
- brak aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- nieprzeprowadzenie lub nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji rzeczowych i finansowych składników mienia i rozrachunków lub nieudokumentowanie wyników inwentaryzacji;
- nieprawidłowe ustalanie wartości nabytych lub wytworzonych środków trwałych.

Zamówienia publiczne:

- nieprawidłowe sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- nieprawidłowe sporządzenie ogłoszenia o zamówieniu;
- nieprawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia;
- zaniechanie odrzucenia nieprawidłowej oferty;
- nieokreślenie lub niewłaściwe określenie wartości zamówienia;
- nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy.